

Teerisuo - Lososuon alueen (FI1200221) sammalkartoitukset 2018

Hydrologia-LIFE (LIFE16NAT/FI/000583)

Timo Kypärä

JOHDANTO JA MENETELMÄT

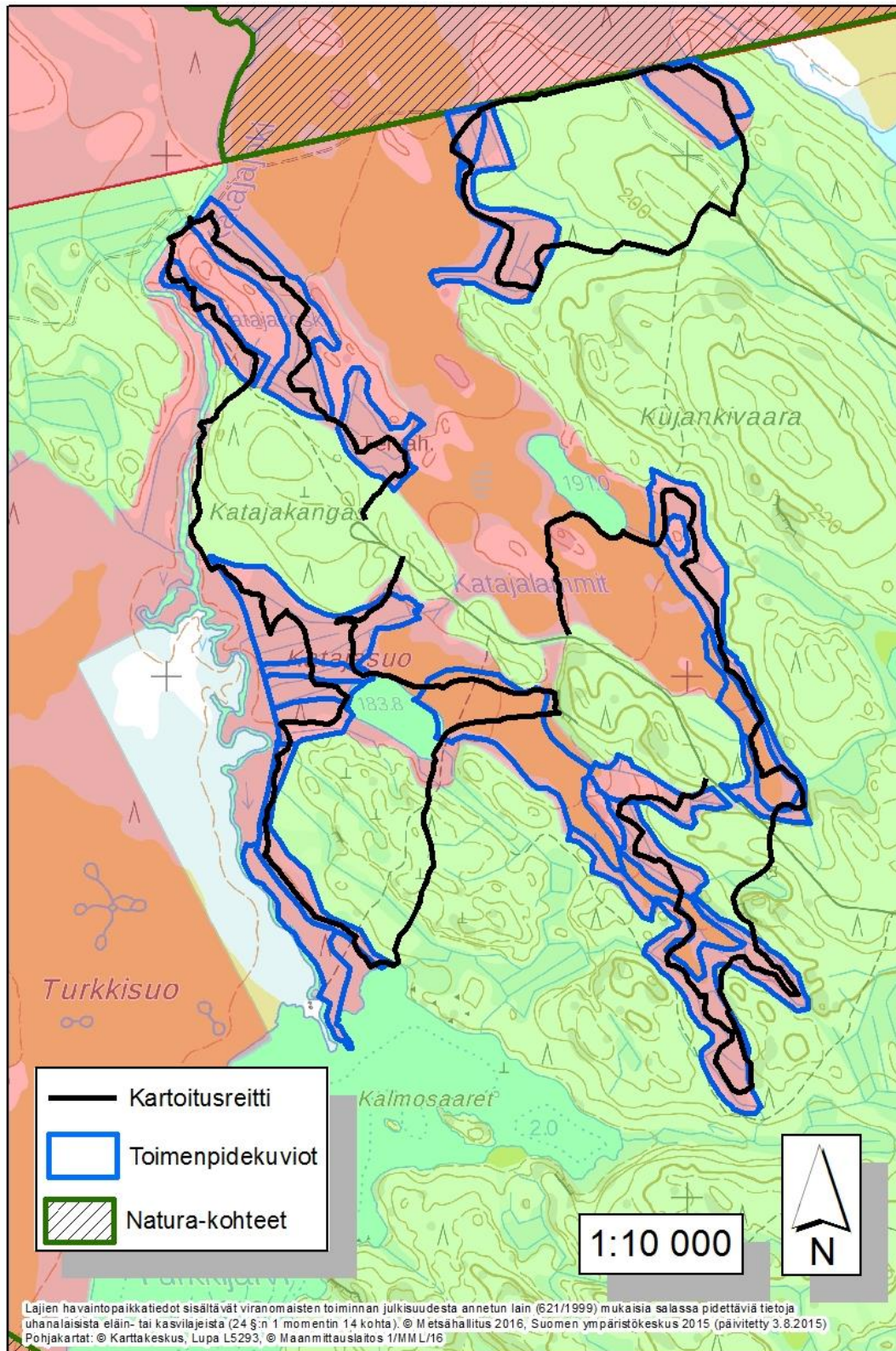
Kartoitusten tavoite ja tarkoitus

Tämä raportti on tuotettu EU:n LIFE+ rahoituksen tuella Hydrologia-LIFE -hankkeessa. Raportin tuloksia hyödynnetään Teerisuo - Lososuon Natura2000-alueen ennallistamisen ja hoidon suunnittelussa ja toteutuksessa. Tämä sammal- ja putkilokasvikartoitus on tehty Teerisuo - Lososuon alueen ojitettujen soiden ennallistamissuunnitelman laatimista varten (Kuva 1). Lisäksi kartoitettiin Natura-alueen huomionarvoista sammallajistoa myös toimenpidealueiden ulkopuolella.

Kartoituskohteet ja -menetelmät

Teerisuon - Lososuon Natura-alue sijaitsee Kainuussa Kuhmon kunnassa. Toimenpidekuviot ovat välittömästi Natura-alueen eteläpuolella ja sijaitsevat Nurmeksen puolella Pohjois-Karjalan maakunnassa. Eliömaantieteellisesti Natura-alue sijaitsee Kainuun eliömaakunnassa (Kn) ja Keskipohjoisella kasvillisuusvyöhykkeellä Kainuu - Pohjois-Karjalan osa-alueella (3b). Teerisuon - Lososuon Natura-alueelta on tallennettu 21 uhanalaisen tai silmällä pidettävän sammallajin havaintoa LajiGIS-järjestelmään (2.11.2018). Nyt suunnittelun kohteina olevilta toimenpidekuvioilta ei ole tiedossa yhtään uhanalaisen tai silmällä pidettävän sammallajin havaintoa.

Kartoitukseen käytettiin kaksi maastotyöpäivää ja ne suoritettiin 1.-2.8.2018. Kartoituksessa käytettiin yleiskartoitusmenetelmää, jossa kohdelajeina ovat uhanalaiset, silmällä pidettävät, rauhoitetut ja harvinaiset lajit. Kartoituksen kohteena olevista sammallajeista kerättiin näytteitä, joista lajinmääritys varmistettiin mikroskoopilla. Kerättyjen näytteiden ja huomion arvoisten lajien havaintopaikat tallennettiin GPS-paikantimeen. Myös kuljettu kartoitusreitti tallennettiin GPS-paikantimeen. Kartoituksesta maastossa, mikroskooppisesta lajinmäärityksestä ja raportoinnista vastaa luontokartoittaja Timo Kypärä Metsähallituksen Järvi-Suomen luontopalveluista.

Kuva 1. Teerisuon - Lososuon Natura-alueen ennallistettavat kohteet kartalla.

TULOKSET

Lajitieto/lajihavainnot

Teerisuo-Lososuon alueeseen liittyviltä toimenpidekuvioilta tai niiden läheisyydestä tehtiin kaksi uhanalaisen lajin havaintoa. Katajajoen koskikivellä kasvaa suhteellisen runsaana vaarantunut pohjanpussisammal (*Marsupella sphacelata*) VU. Katajasuolta havaittiin kolme (3) ohikukkinutta suopunakämmekän (*Dactylorhiza incarnata* ssp. *incarnata*) VU versoa.

Sammallajistoa kartoitettiin myös Natura-alueella Kelopuron varrelta Kelovaaran luoteispuolella. Kartoituskohte sijaitsee n. 2,5 km Natura-alueeseen rajoittuvilta toimenpidekuvioilta koilliseen. Kelopurolta havaittiin kahdeksan (8) huomionarvoista sammallajia 18 havaintopaikalta. Puronvarren lahomaapuilla kasvaa uhanalaiset pikkulovisammal (*Lophozia ascendens*) VU ja kantopaanusammal (*Calypogeia suecica*) VU sekä silmällä pidettävät kantoraippasammal (*Anastrophyllum hellerianum*) NT ja metsälovisammal (*Lophozia longiflora*) NT. Purokivillä esiintyy vaarantunut pohjanpussisammal (*Marsupella sphacelata*) VU ja alueellisesti uhanalaiset pikkukorvasammal (*Jungermannia pumila*) RT ja kalliopussisammal (*Marsupella emarginata*) RT. Puronvarren kalliolouhikossa kasvaa isosahasammal (*Bazzania trilobata*) RT, josta on eliömaakunnasta ja kasvillisuusvyöhykkeeltä vain vanhoja, ennen vuotta 1940 tehtyjä havaintoja.

Huomionarvoiset lajihavainnot on listattu oheiseen taulukkoon (taulukko 1) ja tarkemmat havaintotiedot tallennetaan LajiGIS-järjestelmään. Huomionarvoisten lajien havaintopaikat on esitetty kartalla kuvissa 2 ja 3.

Taulukko 1. Teerisuo - Lososuon alueen huomionarvoiset lajihavainnot.

N:o	Tieteellinen nimi	Suomalainen nimi	UHEX	Havainnot kpl
1	<i>Lophozia ascendens</i>	pikkulovisammal	VU	1
2	<i>Calypogeia suecica</i>	kantopaanusammal	VU	3
3	<i>Marsupella sphacelata</i>	pohjanpussisammal	VU	4
4	<i>Dactylorhiza incarnata</i> ssp. <i>incarnata</i>	suopunakämmekkä	VU	1
5	<i>Jungermannia pumila</i>	pikkukorvasammal	RT	2
6	<i>Bazzania trilobata</i>	isosahasammal	RT	1
7	<i>Marsupella emarginata</i> ssp. <i>emarginata</i>	kalliopussisammal	RT	1
8	<i>Lophozia longiflora</i>	metsälovisammal	NT	1
9	<i>Anastrophyllum hellerianum</i>	kantoraippasammal	NT	6

VU = vaarantunut

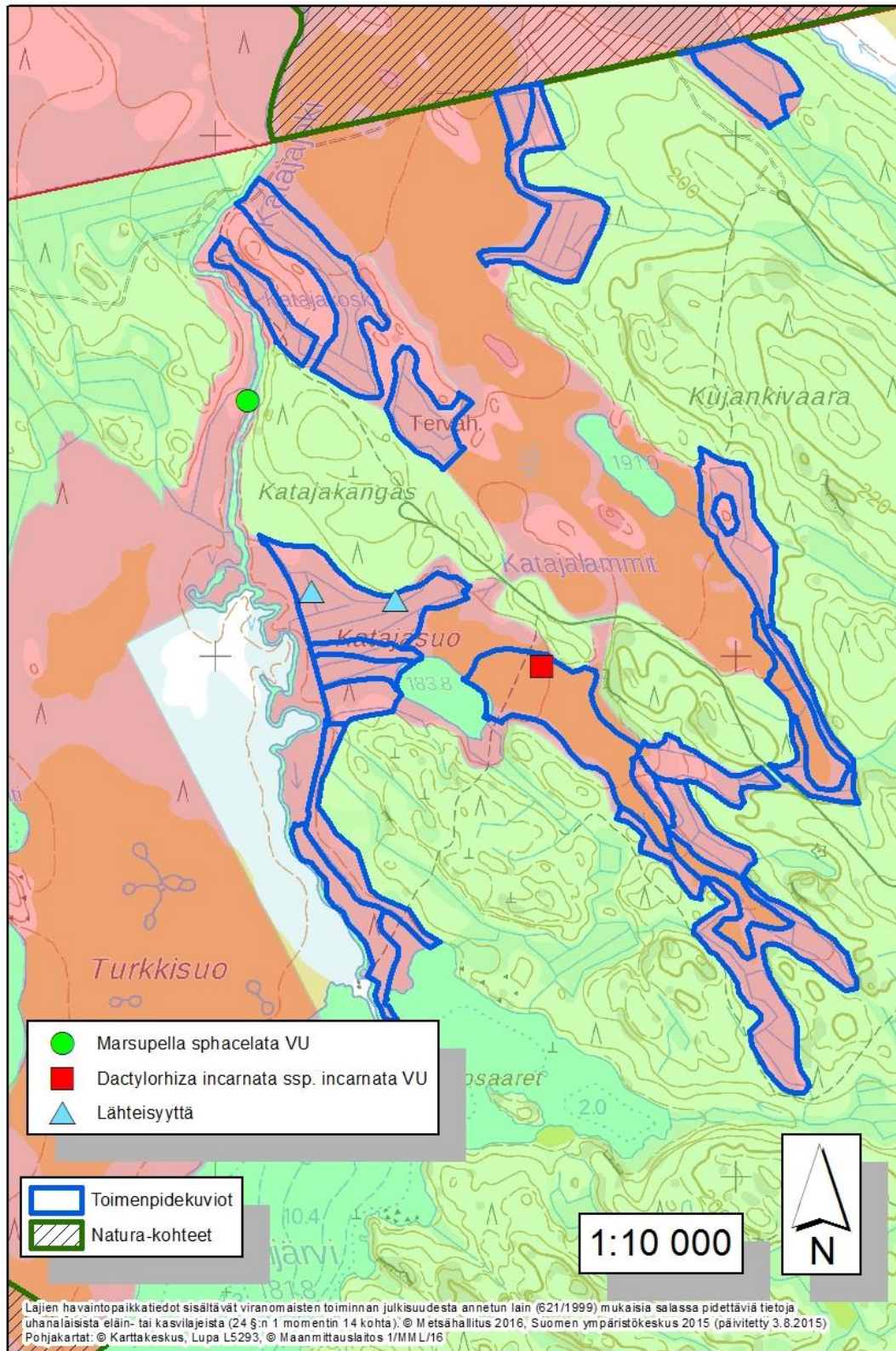
NT = silmällä pidettävä

RT = alueellisesti uhanalainen

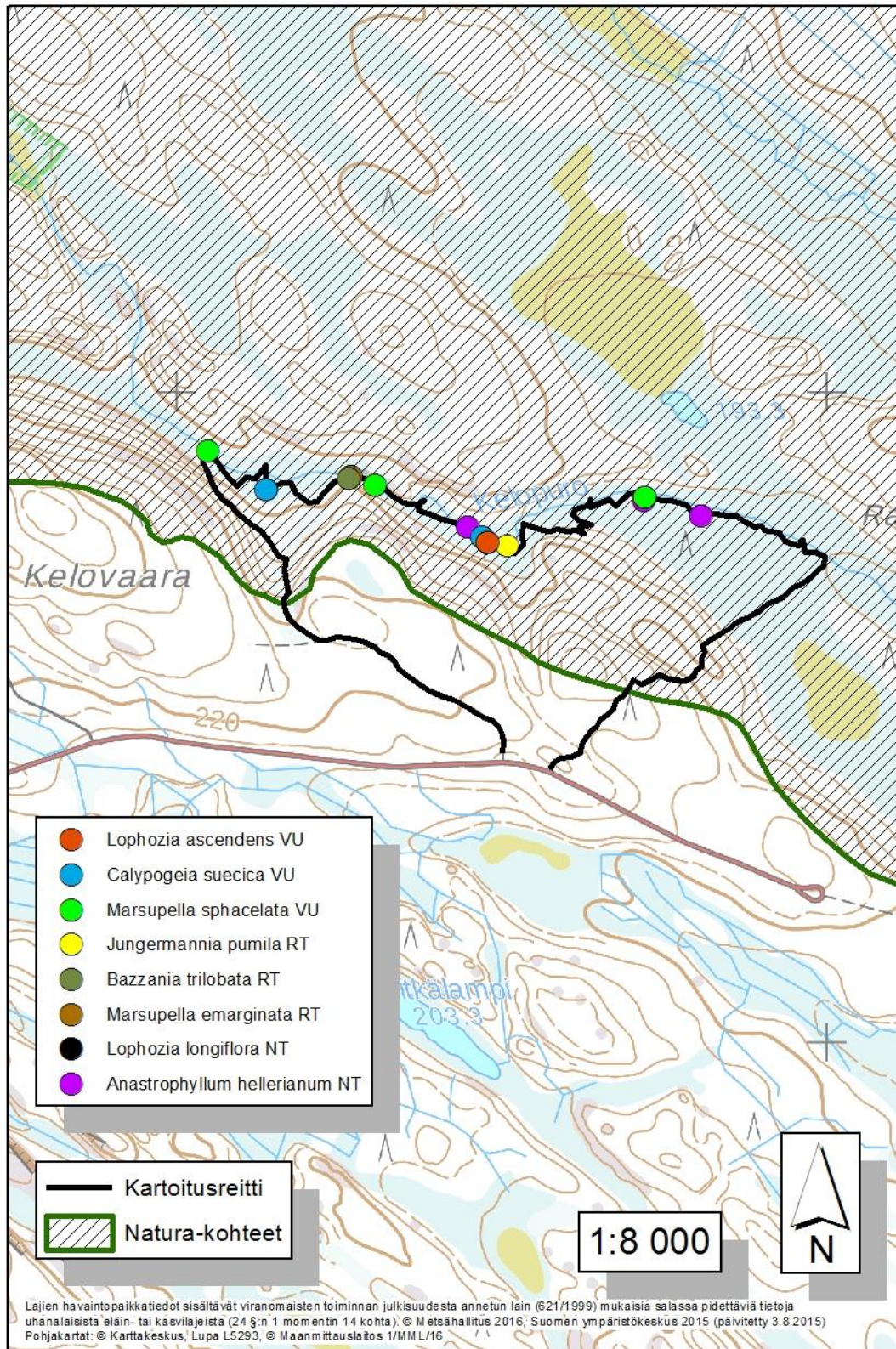
HOITO YM. SUOSITUKSET

Toimenpidekuvioille sijoittuvat ennallistamistoimet eivät liene uhka havaituille huomion arvoisille lajiesiintymille. Toimenpidekuvioilta havaittiin vain uhanalaisen punakämmekän esiintymä Katajasuolla. Kämmekkäesiintymä sijaitsee n. 200 metrin etäisyydellä lähimmästä ojasta.

Suhteellisen pienialainen lajistokartoitus Kelopurolta toi huomattavan määrän uusia havaintoja uhanalaisista sammallajeista Natura-alueelle. Suositeltavaa on, että lajistokartoituksia alueella jatkettaisiin myös tulevana vuosina.

Kuva 2. Kartoituksen huomion arvoiset lajihavainnot toimenpidekuvioilla ja niiden läheisyydessä.

Kuva 3. Kelopuron kartoitusreitti ja huomion arvoiset lajihavainnot. Kaikki havainnot ei karttaesityksessä näy havaintojen päällekkäisyyksien vuoksi.